

Nodokļi Baltijā un to izmaiņas

Vita Liberte

Zvērināta advokāte

2012. gada 25. janvārī

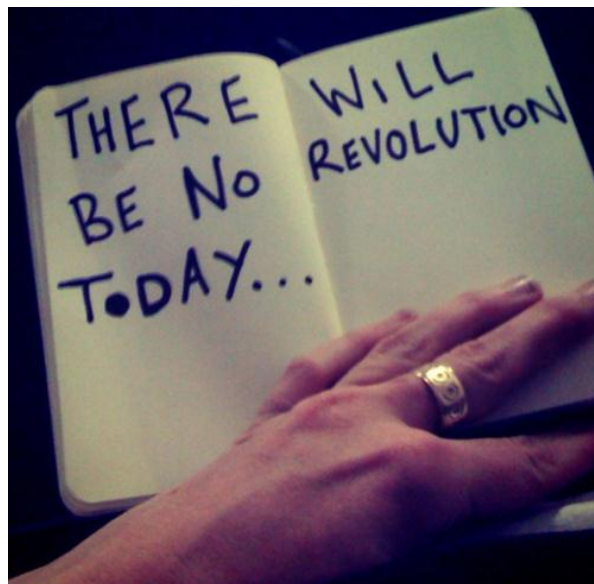

Saturs

1. Kopsavilkums par izmaiņām nodokļos
2. Latvijas nodokļu politikas stratēģija 2011.-2014.g.
3. 2012.gada budžetu konsolidācija Baltijas valstīs
4. Nodokļu atbalsta pasākuma likums
5. Mantiskā stāvokļa deklarēšana Baltijas valstīs
6. Nodokļu salīdzinājums Baltijas valstīs
7. Nodokļi kā instruments ekonomikas stimulēšanai
8. Diskusijas
9. Kontakti

Kopsavilkums par izmaiņām nodokļos

2012.g. bez nodokļu revolūcijas!

Kopsavilkums par izmaiņām nodokļos

Būtiskākās izmaiņas - Latvijā!

1. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

- ✓ Ieguldījumu zelts un citi dārgmetāli, darījumu objekti valūtas tirdzniecības biržā vai preču biržā - 15%
- ✓ Ienākums no finanšu instrumentu individuālās pārvaldīšanas saskaņā ar ieguldītāja pilnvarojumu - 10%
- ✓ Ienākums no īpašuma iznomāšanas - 10%
- ✓ Ienākums no metāllūžņu atsavināšanas - 10%
- ✓ Dalīta ienākuma likme par ienākumu no dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) - 10% / 25%
- ✓ Vienkāršota gada ienākumu deklarēšana
- ✓ Ārzemēs strādājošajiem nebūs jāsedz IIN starpība
- ✓ Mikrouzņēmuma sniegto darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumu pielīdzināšana personāla nomai

Kopsavilkums par izmaiņām nodokļos

Būtiskākās izmaiņas - Latvijā!

2. Uzņēmumu ienākuma nodoklis

- ✓ Holdinga režīms (kapitāla daļu atsavināšana, dividendes, procentu maksājumi, maksājumi par intelektuālo īpašumu)
- ✓ Neierobežota zaudējumu segšana

3. VSAOI

- ✓ Pašnodarbinātajiem - 32,46% (bija 31,52%)

4. Mikrouzņēmumu nodokļa likums

- ✓ Grozījumi attiecībā uz statusu un valdes locekļiem

Kopsavilkums par izmaiņām nodokļos

Būtiskākās izmaiņas - Latvijā!

5. Nekustamā īpašuma nodoklis

- ✓ Nodokļa bāzes paplašināšana (palīgēkas, reliģisko organizāciju dzīvojamās ēkas, kas tiek izīrētas, garāžas, maksas stāvlaukumi, grausti)
- ✓ Tiesības pašvaldībām saglabāt 25% nodokļa pieauguma ierobežojumu
- ✓ No 2013.g. - tiesības pašvaldībām noteikt nodokļa likmi 0,2-3% koridora robežās

6. Pievienotās vērtības nodoklis

- ✓ Reversais PVN būvniecībā

7. Finanšu stabilitātes nodeva

- ✓ Nodevas palielinājums par 100% (no 0,036 uz 0,072%)

Kopsavilkums par izmaiņām nodokļos

Būtiskākās izmaiņas - Latvijā!

8. Par nodokļiem un nodevām

- ✓ Precizēta struktūrvienības definīcija, attiecinot to arī uz tīmekļa vietnēm,
- ✓ Paredzēta iespēja piešķirt termiņa pagarinājumu kārtējiem nodokļu maksājumiem, sadalot tos līdz vienam gadam, kā arī atkāroti sadalīt termiņos līdz sešiem mēnešiem, ja pirmajā pagarinājumā ir samaksāti 80 procenti no nodokļu pamatparāda,
- ✓ Noteiktas tiesības nodokļu administrācijai sadalīt termiņos vai atlikt revīzijas (audita) laikā aprēķinātos maksājumus līdz vienam gadam un sešiem mēnešiem.

Saeimā:

- ✓ Regulējums par transfertcenām un iespēju noslēgt iepriekšēju vienošanos ar nodokļu administrāciju par tirgus cenas noteikšanu,
- ✓ Sliekšņa samazināšana, kuru sasniedzot ir nepieciešams deklarēt skaidrā naudā veiktos darījumus (no 3000 uz 1000 latiem), kā arī sliekšņa samazināšana, kuru sasniedzot nedrīkst veikt darījumus skaidrā naudā (no 10000 latiem uz 5000 latiem),
- ✓ Direktīvas 2010/24/ES par savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā saistībā ar noteiktiem maksājumiem, nodokļiem un citiem pasākumiem pārņemšana.

Latvijas nodokļu politikas stratēģija 2011.-2014.g.

- ✓ Parakstīja finanšu ministrs, LDDK, LTRK, LKA un ZS 2011.gada 7.septembrī,
- ✓ Paredz nepalielināt IIN, UIN, PVN, VSAOI, akcīzes un citu nodokļu likmes,
- ✓ Neievieš jaunus nodokļa objektus,
- ✓ Pakāpeniski samazināt darbaspēka nodokļus,
- ✓ Samazināt nodokļu normatīvo aktu izmaiņu skaitu,
- ✓ Izstrādāt priekšlikumus, lai motivētu pašvaldības veidot pievilcīgu uzņēmējdarbības vidi.

2012.gada budžetu konsolidācija

Budžeta deficīts (no IKP)

LATVIJA

2,5%

IGAUNIJA

2,1%

LIETUVA

3%

2012.gada Latvijas valsts budžeta konsolidācija*

Konsolidācijas kopējais apjoms LVL 156,1 milj.

Ieņēmumu daļā: LVL 39,2 milj.

Pasākums	Fiskālā ietekme milj. LVL
Reversā PVN lietojuma paplašināšana uz metāllūžņu iepirkšanu un būvniecību	+ 5,9
Azartspēļu un izložu uzraudzības pilnveidošana	+ 0,7
No nodokļiem atbrīvoto akcīzes preču ieviešanas no trešajām valstīm ierobežošana no vienas reizes dienā uz vienu reizi septiņās dienas	+ 1,5
IIN samaksas kārtības maiņa metāllūžņiem (ieturēšana izmaksas vietā)	+ 3,7
Finanšu stabilitātes nodevas dubultošana	+ 2,2
Mazo un mikro uzņēmumu administrēšanas stiprināšana, nosakot vispārēju IIN režīmu attiecībā uz pakalpojumu līgumu, uzņēmumu līgumu, darbaspēka nomu u.c. pakalpojumu saņemšanu no mikrouzņēmumiem	+ 2,7
Nodokļa atbalsta pasākums	+15,0

* Avots: Finanšu ministrija

2012.gada Latvijas valsts budžeta konsolidācija*

Konsolidācijas kopējais apjoms LVL 156,1 milj.

Ieņēmumu daļā: LVL 39,2 milj.

Pasākums	Fiskālā ietekme milj. LVL
Papildus ieņēmumi no VID administrācijas spējas uzlabošanas	+ 1,2
Azartspēļu nodokļa spēļu automātiem un spēļu galdiem palielināšana	+ 2,2
Dzīvojamo māju palīgēku virs 25 m ² aplikšana ar 0,2% likmi	+ 0,3
Reliģiskajām organizācijām piederošo dzīvojamo māju un tām piekritīgās zemes aplikšana attiecīgi ar 0,2% un 1,5% nodokļa likmi	+ 0,1
Inženierbūvju - transportlīdzekļu maksas stāvlaukumu aplikšana ar likmi 1,5%	+ 0,02
Atcelts nodokļa pieauguma ierobežojums 25% apmērā, 2012.gadā pašvaldībām atļaujot saglabāt pieauguma ierobežojumu pēc saviem ieskatiem	+ 3,5

* Avots: Finanšu ministrija

Nodokļu atbalsta pasākuma likums

Statuss šobrīd: pieņemts 1.lasījumā

Likumprojekta mērķis

Atvieglot nodokļu maksātājiem ekonomiskās krīzes rezultātā radušos nodokļu parādu slogu un rast iespēju valsts budžetā saņemt nenomaksātos nodokļu parādus (palielināt ieņēmumus).

- ✓ Nodokļu atbalsta pasākums būs vienreiz veicams pasākums nokavējuma naudas un daļējas soda naudas dzēšanai tiem nodokļu maksātājiem, kas līdz noteiktam brīdim samaksā nodokļu pamatparādu.
- ✓ Likumprojekts paredz iespējas nodokļu administrācijai noteikt nodokļu parādu samaksas termiņus maksimāli līdz 60 mēnešiem.

Mantiskā stāvokļa deklarēšana Baltijas valstīs

Kam jāiesniedz

LATVIJA (no 2012.g.)	LIETUVA (no 1996.g.)	IGAUNIJA (no 1999.g.)
<p>1. Obligāti jāiesniedz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - LV pilsoņi un LV nepilsoņi - Ārzemnieki, kam ir past.uzt.atļaujas/ apliecības un bija LV nodokļu rezidenti uz 01.01.2012. vai kļūs par tādiem vēlāk <p>2. Pēc izvēles</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vēlas deklarēt nedeklarētos ienākumus - Viss īpašums reģistros - Neatbilst kritērijiem, vēlas deklarēt īpašumu, kas nav reģistros <p><i>Deklarē vienu reizi - 2012.gadā vai kad kļūst par LV nodokļu rezidentiem</i></p>	<p>Pastāvīgie Lietuvas iedzīvotāji vai personas, kas saņēmušas uzturēšanās atļauju Lietuvā un kuras sasniegušas 18 gadu vecumu</p> <p><i>Politiskas, publiskas personas deklarē katru gadu, pārējie - vienu reizi, kad kļūst 18 gadus veci/iegūst uzturēšanās atļauju</i></p>	<p>Jebkura politiska vai publiska persona (piemēram, politisko partiju biedri, premjerministrs, policijas darbinieki)</p> <p><i>Jādeklarē katru gadu!</i></p>

Mantiskā stāvokļa deklarēšana Baltijas valstīs

Kritēriji

LATVIJA (no 2012.g.)	LIETUVA (no 1996.g.)	IGAUNIJA (no 1999.g.)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nek.īpaš. vai tā daļas (LV > 10 000 Ls/ ārvalstīs) 2. Transportlīdzeklis (ārvalstīs) 3. Kapitāla daļas (LV > 10 000 Ls/ ārvalstīs) 4. Finanšu instrumenti (LV > 10 000 Ls/ ārvalstīs) 5. Naudas uzkrājumi (> 10 000 Ls) 6. Uzkrājumi priv.pensiju fondos vai dzīvības apdr. ar uzkrāšanu (> 10 000 Ls) 7. Neatmaksāti aizņēmumi (> 10 000 Ls) 8. Izsniegti aizdevumi (> 10 000 Ls) 9. Cits īpašums (> 10 000 Ls) 10. Patiesais labuma guvējs (> 10 000 Ls)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uzceltais nekustamais īpašums vai nepabeigtās celtniecības objekti 2. Kapitāls ārvalstu kredītiestādēs, ja tā kopējā summa pārsniedz EUR 1450 3. Mākslas priekšmeti, dārgakmeņi vai dārgmetāli, ja to vērtība katram priekšmetam pārsniedz EUR 1450 4. Aizņēmumi vai aizdevumi, ja to vērtība pārsniedz EUR 1450 5. Vērtspapīri (obligācijas, akcijas utt.), ja to kopējā summa pārsniedz EUR 1450	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nekustamais īpašums 2. Transportlīdzekļi 3. Kapitāla daļas un citi vērtspapīri 4. Aizņēmuma līgumi, pilnvarojuma līgumi, kas noslēgti ar bankām vai citām personām, ja aizņēmuma apmērs pārsniedz 6 mēnešu minimālo algu vai EUR 3200 gadā 5. Citas <u>mantiskās saistības</u>, ja to apmērs vai iespējamo prasību apmērs pārsniedz 6 mēnešu minimālo algu vai EUR 3200 gadā 6. Cits ienākums 7. Banku konti 8. Apliekamais ienākums saskaņā ar iesniegto gada ienākumu deklarāciju par iepriekšējo gadu; 9. Ienākums no dividendēm

Nodokļu salīdzinājums

Uzņēmumu ienākuma nodoklis Baltijas valstīs

	Standarta likme	Samazinātā likme/mikrouzņēmumu ienākumu nodoklis	Zaudējumu pārnešana
Latvija	15%*	9%	8 gadi / Neierobežoti**
Lietuva	15%	5% mazie un vidējie uzņēmumi	Neierobežoti
Igaunija	0 21/79 no neto 21% no bruto	-	Neierobežoti

* No 2012.gada attiecas arī uz brīvostu un SEZ uzņēmumiem (iepriekš - 25%), kurai piemērojama vēl arī 80% atlaide.

** Zaudējumiem, kas radušies līdz 2007.gada beigām - 8 gadi.

Zaudējumiem, kas radušies sākot ar 2008.gadu - neierobežoti.

Nodokļu salīdzinājums

Darba algas nodokļi Baltijas valstīs

	Darba ņēmēja VSAOI	Darba devēja VSAOI	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
Latvija	11%	24.09%	25%
Lietuva	9%	30.98%	15%
Igaunija	2.8%	34,4%	21%

Nodokļu salīdzinājums

Darba algas nodokļi Baltijas valstīs

Algas nodokļu salīdzinājums un algas apmērs (no bruto uz neto)

Bruto alga EUR 1 000 mēnesī

	IIN likme	VSAOI (darbinieks)	Neapliek. minimums	VSAOI Darba devēja izdevumi	Neto alga (EUR)
Latvija	25%	11%	65	241 24,09%	684
Lietuva	15%	9%	0	310 (30,98%)	760
Igaunija	21%	2.8%	144	344 (34,4%)	798

Nodokļu salīdzinājums

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis un nodoklis no kapitāla Baltijas valstīs

	Standarta likme	Dividendes	Procentu ienākums (tajā skaitā depozītu %)	Ienākums no ieguldījumiem privātajos pensiju fondos	Ienākums no dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu)
Latvija	25%	10%	10%	10%	10%/ 25%*
Lietuva	15%	20%	0%** / 15%	15% / <u>0%</u> (ja līgums ar pensiju fondu ir vismaz 5g; izmaksa notiek pēc vismaz pēc 5g.kad saņēmējs ir pensijas vecumā)	15% / 0% (ja ievēroti vairāki nosacījumi)
Igaunija	21%	0%	0%*** / 21%	21%/ <u>10%</u> (no ES vai EFTA valstīs reģistrētiem pensiju fondiem)	21%

* - No 2012.g. - ja līgumu noslēdzis darba devējs (vai cits apdrošinājuma ņēmējs - jur.pers.), aplikamo ienākumu sadala šādi:
 1) 25% par ienākumu, kas atbilst darba devēja/citas jur.pers. samaksāto apdrošināšanas prēmiju apmēram
 2) 10% par ienākumu, kas pārsniedz darba devēja/citas jur.pers. samaksāto apdrošināšanas prēmiju apmēru

** - procentiem no vērtspapīriem; kredītiestāžu depozītu procentiem; procentiem par aizdevumiem, kas atmaksāti ne ātrāk kā pēc 366 dienām.

*** - procentiem, kas saņemti no ES vai EFTA valstīs reģistrētām kredītiestādēm vai no ārvalstu kredītiestāžu pastāvīgajām pārstāvniecībām, kas reģistrētas ES vai EFTA valstīs.

Nodokļu salīdzinājums

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis un nodoklis no kapitāla pieauguma

	Standarta likme	IIN likme ienākumam no nekustamā īpašuma pārdošanas	IIN likme ienākumam no kapitāldaļu pārdošanas	IIN likme ienākumam no vērtspapīru pārdošanas
Latvija	25%	15% (izņemot no NĪ, kas īpašumā 60 mēnešus un 12 mēnešus līdz atsavināšanai ir deklarētā dzīvesvieta)	15%	15% (izņemot ienākumu no ES un EFTA valstu un pašvaldību parādzīmēm)
Lietuva	15%	15% (izņemot mājokļa pārdošanu, kas bijis dekl. dzīvesvieta vismaz 2g, un NĪ pārdošanu, kas īpašumā vismaz 3-5g atkarībā no iegādes datuma un NĪ pārdošana nav personas saimnieciskā darbība)	15% (izņemot, kas īpašumā ilgāk par 366 dienām un personai ir piederējuši ne vairāk kā 10% no attiecīgā uzņēmuma kapitāla 3g.periodā pirms kapitāldaļu atsavināšanas gada beigām)	15% (izņemot, kas īpašumā ilgāk par 366 dienām un personai ir piederējuši ne vairāk kā 10% no attiecīgā uzņēmuma kapitāla 3g.periodā pirms vērtspapīru atsavināšanas gada beigām)
Igaunija	21%	21% (izņemot mājokļa pārdošanu, kas ir pastāvīgā dzīvesvieta, un vasarnīcu pārdošanu, kas īpašumā ilgāk nekā 2g.)	21% (izņemot ienākumu no kapitāla daļu apmaiņas kompāniju reorganizācijas, apvienošanās vai sadalīšanās rezultātā)	21%

Nodokļu salīdzinājums

Nekustamā īpašuma nodoklis

	Objekts	Nodokļa likme
Latvija*	<ul style="list-style-type: none"> - Zeme, saimnieciskajā darbībā izmantojamās ēkas, inženierbūves - Neapstrādāta lauksaimniecības zeme - Dzīvojamās mājas un dzīvokļi	<ul style="list-style-type: none"> - 1.5% no kadastrālās vērtības un minimālais nodokļa maksājums LVL 5 par katru objektu. - 3% no kadastrālās vērtības un minimālais nodokļa maksājums LVL 5 par katru objektu. - 0.2-0.6% no kadastrālās vērtības par dzīvojamām mājām un dzīvokļiem un minimālais nodokļa maksājums LVL 5 par katru objektu.
Lietuva	<ul style="list-style-type: none"> - Zeme - Saimnieciskajā darbībā izmantojamās ēkas	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Zeme</u>: 1,5% no zemes vērtības, kuru nosaka valdība. - <u>Ēkas</u>: 0,3%-1% no tirgus vērtības, nosaka pašvaldība savā admin.terit. Pašvaldībai ir tiesības noteikt samazinātu likmi vai atbrīvojumu no nodokļa.
Igaunija	-Zeme	0.1%-2.5% no tirgus vērtības, nosaka pašvaldība savā administratīvajā teritorijā. Zemei, uz kuras ir ierobežota saimnieciskā darbība, ar valdības lēmumu var tikt piemērots likmes samazinājums par 25%, 50% vai 75%.

* No 2012.g. - paplašināta nodokļa bāze, kā arī tiesības pašvaldībām saglabāt 25% nodokļa pieauguma ierobežojumu. No 2013.g. - tiesības pašvaldībām noteikt nodokļa likmi 0,2-3% koridora

Nodokļu salīdzinājums

Ieturējuma nodoklis no dividendēm

	ES / EEZ	Valsts, ar kuru noslēgta nodokļu konvencija	“Melnā saraksta” valsts (ofšors)	Standarta likme
Latvija*	0%	5% / 10%	10%	10%
Lietuva	0%	5 - 15%	15%	15%
Igaunija**	0%	5 - 15%	21%	21%

* Sākot ar 2013.gadu no nodokļa būs atbrīvotas dividendes, ko Latvijas uzņēmums izmaksā nerezidentam, kā arī dividendes, ko Latvijas uzņēmums saņem no nerezidenta. Izņēmums - ofšori (15%).

** Igaunijā nepastāv ieturējuma nodoklis no dividendēm ierastajā izpratnē; dividenžu izmaksa tiek aplikta ar peļņas izmaksas nodokli, kas 2012.gadā ir 21% no bruto izmaksām.

Nodokļu salīdzinājums

Ieturējuma nodoklis no procentiem

	ES / EEZ	Valsts, ar kuru noslēgta nodokļu konvencija	“Melnā saraksta” valsts (ofšors)	Standarta likme
Latvija*	5% 0% (no 2013.gada jūlija)	5% / 10% 0% (ar Lietuvu)	15%	0% (nesaistītiem) 5% (bankas - saistītiem) 10% (saistītiem)
Lietuva	0%	0%	10%	10%
Igaunija	0%	0%	0%	0% 21% (pārsniedzot tirgus likmi)

* No 2014.g. - 0% arī procentu maksājumiem saistītiem ne ES uzņēmumiem. Izņēmums - ofšori (15%).

Nodokļu salīdzinājums

Ieturējuma nodoklis no samaksas par intelektuālo īpašumu

	ES / EEZ	Valsts, ar kuru noslēgta nodokļu konvencija	“Melnā saraksta” valsts (ofšors)	Standarta likme
Latvija*	5% 0% (no 2013.gada jūlija)	5 -10%	15%	15% (par literāriem un mākslas darbiem) 5% (pārējie veidi)
Lietuva	0%	5 -10%	10%	10%
Igaunija	0%	5 - 10%	10%	10%

* No 2014.g. - 0% arī maksājumiem par intelektuālo īpašumu saistītiem ne ES uzņēmumiem. Izņēmums - ofšori (15%).

Nodokļi kā instruments ekonomikas stimulēšanai

UIN izmaiņas - Latvijas konkurētspēja ES ietvaros:

UIN likmes salīdzinājums ES valstīs:

Valsts	Latvija	Lietuva	Igaunija	Malta	Kipra	Lielbritānija	Nīderlande
UIN likme	15%	15%	26,6% (peļņas sadales gadījumā)	5% (efektīvā likme)	10%	21- 29,75% atkarībā no apliekamā ienākuma apmēra	20 - 25,5% atkarībā no apliekamā ienākuma apmēra

Nepieciešamās izmaiņas, lai Latvija kļūtu pievilcīga no UIN viedokļa:

- UIN likmes samazināšana līdz min. līmenim Eiropā, piem. Kipra 10% (opcija 12,5%);
- Pakāpeniski atcelt UIN maksāšanu avansā;
- Atlaides uzņēmumiem, kas investē R&D (šobrīd ir tikai koeficients radīto nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstīšanai)

Diskusijas

Atbildība

Šajā prezentācijā ietvertā informācija ir balstīta uz vispārpieņemtajiem profesionālajiem standartiem, kā arī šobrīd spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Lūdzam ņemt vērā, ka šajā prezentācijā sniedzam vispārīgu informāciju un neatsaucamies uz īpašiem apstākļiem, par kuriem mums nav precīzas informācijas. Attiecīgi šī prezentācija var tikt izmantota tikai kā norāde, un ir pielietojama kā vispārīga norāde.

Ja Jums ir pamats uzskatīt, ka mūsu izmantotā informācija nav pilnīga vai mūsu secinājumi nav precīzi, dariet to mums zināmu nekavējoties.

Mēs ceram, ka šī prezentācija sniedz atbildes uz Jūs interesējošiem jautājumiem. Gadījumā, ja Jums rodas papildus jautājumi vai ir nepieciešama palīdzība, lūdzu dariet to mums zināmu, un mēs labprāt Jums palīdzēsim.

Kontakti

Vita Liberte

Partnere

“BDO Zelmenis & Liberte”

Zvērinātu advokātu birojs

Alberta 1-2, Rīga, LV-1010

Tel: (+371) 67222237

E-mail: vita.liberte@bdolegal.lv